

Finlands framtida framgång vilar på kompetens och innovationer – reformer behövs nu

Vi behöver hållbar ekonomisk tillväxt för att trygga ett välmående Finland. Under denna regeringsperiod har bland annat Teknologidelegationen, arbetsgruppen för hållbar tillväxt, parlamentariska FUI-arbetsgruppen och programmet Artificiell intelligens 4.0 fört fram sin oro över den långvariga svaga produktivitets- och ekonomiska tillväxten samt Finlands internationella konkurrenskraft. Arbetsgrupperna har i sina rapporter föreslagit flera liknande åtgärder för att övervinna dessa utmaningar.

I detta gemensamma uttalande betonar vi, arbetsgruppsordförandena, att hållbar ekonomisk tillväxt kräver investeringar i framtiden. Detta betyder investeringar i kompetens, forskning, utveckling, innovationer och utnyttjande av ny teknik, i synnerhet sådan teknik som stöder hållbar utveckling.

Det väsentliga är att dessa gemensamma mål skrivs in i regeringsprogrammet.

Snabba reformer nödvändiga för att trygga vår välfärd

Vi klarar oss utmärkt med många internationella mått mätt. Vi är ett skickligt och lyckligt folk med förstklassiga förutsättningar att nå framgång i synnerhet inom teknikbranscherna. Men vi underpresterar trots de goda internationella rankingresultaten. Utmärkta förutsättningar föreligger, men målmedveten och ambitiös verksamhet saknas. Prestationsnivån måste höjas.

Produktivitet och högre förädlingsvärde uppnås genom att stödja företagens innovationsverksamhet, satsa på forskning som producerar ny, högklassig information, uppmuntra företag och forskningsinstanser till samarbete, satsa på investeringsmiljön samt se till att det finns tillgång på kunnig och välmående arbetskraft. Företagen växer i Finland om Finland som verksamhetsmiljö kan hålla jämna steg med de konkurrerande länderna. Om inga korrigerande åtgärder vidtas finns det en risk att Finland förlorar experter, produktion och produktutvecklingsinvesteringar utomlands.

Effektivt FoUI-system och intensivt samarbete som grund för reformen

Utvecklingstrenden inom Finlands FoU-investeringar har varit sjunkande under en längre tid och FoU-utgifternas andel av BNP minskade näst mest i världen 2014–2018. Oförutsägbarheten hos den offentliga FoU-finansieringen är en av svagheter i Finlands FoUI-system. Vi behöver verksamhets- och finansieringsmodeller som möjliggör långsiktigt samarbete mellan forsknings- och företagsfältet och gedigen gemensam utveckling inom olika teknikområden. Vi bör säkerställa balanserad och effektiv allokering av offentlig FoU-finansiering. Vid sidan av ökade offentliga investeringar är det också nödvändigt att stärka den privata sektorns ansvarstagande och öka satsningarna i forskning och utveckling. FoUI-systemet måste utvecklas som en helhet där olika aktörers behov och roller identifieras.

Brist på kompetent arbetskraft och kompetens ett hinder för tillväxten

Tillgången på kompetent arbetskraft och kompetens är en verklig utmaning och ett hinder för tillväxt i synnerhet inom teknikbranschen och tillverkningsindustrin. Tillgången på kompetent arbetskraft är också en betydande faktor som påverkar investeringsbeslut. Risken med den nuvarande kompetensutvecklingen är att Finland hamnar på ett långsamt produktivitetstillväxtspår som inte lockar till sig företags FoUI-satsningar och inte heller sådana investeringar som krävs för att skapa nya ekosystem. Bristen på kompetent arbetskraft bör åtgärdas med tillräckliga satsningar i en höjning av den inhemska kompetensnivån och en ökning av arbetsrelaterad invandring. Vid allokeringen av forsknings- och utvecklingsfinansiering bör man beakta att ökad FoUI-verksamhet även ökar antalet nya experter. Vi konkurrerar om ledande

experter på en global marknad. Finland och finländska företag samt forskningsorganisationer måste göras mer attraktiva både nationellt och internationellt.

Administrativa gränser kan överskridas med nya verksamhetsmodeller

Reformerna kräver oundvikligen investeringar som främjar produktiviteten och den ekonomiska tillväxten. Dessutom behöver vi en aktiv, långsiktig politik och verkställighet som stöder utveckling och utnyttjande av teknik. För att säkerställa genomförandet och effekterna av dessa åtgärder bör statsrådet utveckla en tvärsektoriell styrnings- och uppföljningsmodell. Tvärsektoriell styrning kan främjas till exempel genom att stärka forsknings- och innovationsrådets eller ministerarbetsgruppen för utveckling av digitalisering, dataekonomi och offentliga förvaltnings och digitaliseringsbyråns roller. Detta skulle medföra effektivitet och genomslag och förbättra styrningen av verksamheten inom flera politikområden, vilket är en förutsättning för framgång i den internationella konkurrensen.

Pekka Ala-Pietilä

Ordförande, Arbetsgruppen för hållbar tillväxt

Jussi Herlin

Ordförande, Programmet Artificiell intelligens 4.0

Matias Mäkynen

Ordförande, Parlamentariska FoUI-arbetsgruppen

Risto Siilasmaa

Ordförande, Teknologidelegationen